

18.5.2020

מכון ירושלים למחקרי מדיניות הודעה לעיתונות: שנתון סטטיסטי לירושלים 2020

יותר נשים חרדיות בהייטק, יותר תיירים מבכל עיר אחרת, ירידה במאזן ההגירה השלילי ולפחות 16 חברות שעוסקות במחקר קורונה: אלו הם רק חלק מהנתונים שעולים במחקרים של מכון ירושלים למחקרי מדיניות שמתפרסמים במיוחד לרגל יום ירושלים, ובראשם השנתון הסטטיסטי לירושלים 2020.

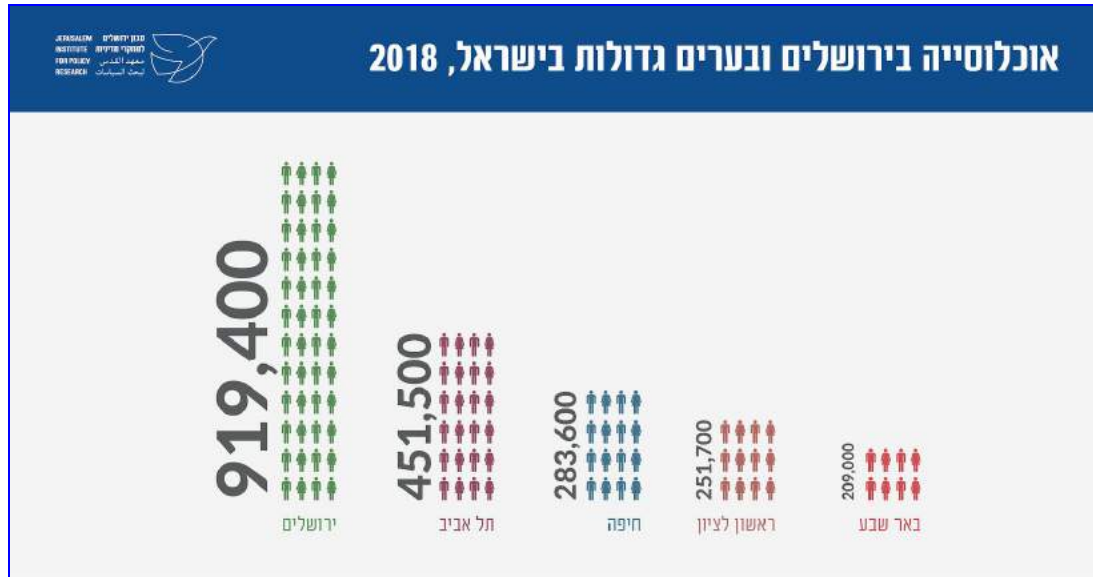
נשיא המדינה, ראובן (רובי) ריבלין: "השנתון הסטטיסטי של מכון ירושלים למחקרי מדיניות עוסק בכל רבדיה של ירושלים, בכל שכונותיה. מזרח ומערב, חדש וישן, דתי וחילוני, יהודי וערבי. זו ירושלים האמיתית ואל לנו לשכוח אותה, ירושלים של מטה. כפי שמצוין בשנתון, ירושלים היא העיר החרדית הגדולה ביותר, וגם העיר שבה מספר התושבים הערבים הגדול ביותר. ירושלים היא גם עיר "צעירה" במונחים דמוגרפיים, אחוז הצעירים בירושלים הוא גדול בין היתר בגלל הגידול הדמוגרפי בציבורים הערבי והחרדי. הצעירים האלו הם המחר. ירושלים היא מיקרוקוסמוס לקיומנו כאן, דווקא כאן, בעיר המורכבת מכל העושר הדמוגרפי של מדינת ישראל, צריך למצוא דרך ליצור שיח, לחבר, לשתף פעולה. אני מבקש להודות לאנשי המכון על עבודתם המסורה לשקף את תמונת המציאות. המאבק העיקש, המתמיד, להבנת המציאות ולהנגשתה לציבור, הוא חשוב במיוחד. תודה לכם."

ליאור שילת, מנכ"ל מכון ירושלים למחקרי מדיניות: "הנתונים הדמוגרפים שאנחנו מפרסמים היום בשנתון ירושלים מצביעים על כך שירושלים של היום היא תמונה מקדימה לתחזיות הדמוגרפיות לישראל בעוד שניים או שלושה עשורים. במובן הזה ירושלים יכולה להיות מעין 'מעבדה לאומית' לתפיסת ארבעת השבטים של הנשיא ריבלין. בירושלים יש לנו הזדמנות לייצר שיתופי פעולה חדשים ולשכוח פרדיגמות ישנות, כדי להוביל את כל ישראל למציאות טובה יותר עבור כל תושביה."

מרבית נתוני השנתון מעודכנים לסוף שנת 2018. המשמעות: זוהי נקודת הסיום של עשר שנות כהונתו של ניר ברקת כראש העיר, ונקודת הפתיחה של ראש העיר הנכחי, משה ליאון.

לתיאום ראיונות יש לפנות למיכל שרז שילאור, 054-2108574 | michal.shilor@gmail.com

דמוגרפיה

- ירושלים ממשיכה להיות העיר הגדולה בישראל, עם 919,400 תושבים - כפול מאוכלוסיית תל אביב ופי שלוש מאוכלוסיית חיפה.
- ירושלים היא העיר היהודית הגדולה ביותר בישראל עם 569,900 תושבים יהודים ואחרים, והעיר הערבית הגדולה ביותר עם 349,600 תושבים ערבים.
- חלוקה דמוגרפית: 37% יהודים לא חרדים ואחרים, 25% יהודים חרדים, 38% ערבים
- 3% מהיהודיים חיים במשקי בית מעורבים (בני זוג שרמת הדתיות שלהם שונה: דתי וחילונית, חילוני וחרדית וכו).
- מספר התלמידים בעיר עומד על כ-286,900. מספר זה עולה על מספר תושבי חיפה (283,600 תושבים).

- המשך מגמת הירידה במאזן ההגירה השלילי: שנה שניה שבה מאזן ההגירה עומד על -6000, הקטן ביותר מזה עשור. מתוך היוצאים מהעיר, 46% עברו לישובים במטרופולין ירושלים.
- מספר הנכנסים לירושלים הוא הגבוה ביותר שהיה אי פעם: 12,800 אנשים.
- לראשונה עלה מספר התלמידים במערכת החינוך הממלכתית דתית בירושלים (31,700 תלמידים) על מספר התלמידים במערכת החינוך הממלכתית בעיר (30,800 תלמידים).
- בירושלים מתגוררים 84,400 תושבים מעל גיל 65. זוהי האוכלוסייה המבוגרת הגדולה ביותר בישראל, אבל באחוזים הם מהווים רק 9% מתושבי העיר בהשוואה ל-15% בתל אביב ו-20% בחיפה.

מזרח ירושלים

- לראשונה משנת 2015, ירידה בגידול השנתי של האוכלוסייה הערבית בירושלים. הפער בין גידול האוכלוסייה היהודית לגידול באוכלוסייה הערבית הולך ומצטמצם. לפני עשור, עמד הפער על 1.9% (שיעור הגידול של היהודים בעיר היה אז 1.0% ושל הערבים כ-2.9%) וכיום עומד על 0.6% (1.8% לעומת 2.4%).
- מספר הסטודנטים הערבים גדל: נצפה גידול של 25% במספר הסטודנטים הערבים באוניברסיטה העברית בירושלים, גידול של 52% במספר הסטודנטים הערבים במכללות אקדמיות בירושלים (סה"כ גידול של 33% סטודנטים ערבים במוסדות האקדמיים).
- עד הקורונה, אחוזי אבטלה נמוכים מאוד בקרב ערבים וערביות שיוצאים לעבוד: אחוז האבטלה בקרב גברים ערבים בגיל העבודה העיקרי עומד על 3%, כמו בישראל; אחוז האבטלה בקרב נשים ערביות באותם גילאים גם הוא עומד על 3%, לעומת 5% בישראל.

מגדר

- פערי שוויון תעסוקתיים
 - קיים פער של 20% בין שכר גברים ונשים בירושלים, לעומת 33% בישראל, 32% בתל אביב-יפו ו-35% בחיפה.
 - אחוז הנשים המועסקות במשלה יד הייטק בירושלים (5.1%) נמוך במעט מזה של הגברים (7.0%), בעוד שבתל אביב ובחיפה הפער הוא כמעט כפול בין נשים לגברים.
- השתתפות של נשים חרדיות בהייטק גבוה מאוד ביחס לישראל: 10% מהמועסקים בהייטק הם חרדים, מתוכן 80% נשים חרדיות.

תעסוקה

- **ירושלים ממשיכה להיות המרכז הכלכלי השני בגודלו בישראל:** בעיר עובדים 349,000 מועסקים (9% מכלל המועסקים בישראל), לעומת 425,000 בתל אביב (11%) ו-179,000 בחיפה (5%).
- **תעסוקת גברים חרדים:** ישנם 16,700 גברים חרדים מועסקים. בגילאי העבודה העיקריים שיעור ההשתתפות שלהם הוא 45%.
- **עלייה במספר המועסקים המגיעים לירושלים מתל אביב:** בשלוש השנים האחרונות המספר עמד על 2,100. השנה הוא עלה ב-43% ל-3,000 איש ואישה. מספר הירושלמים שעושים את הכיוון הפוך לא עלה בשנה האחרונה.
- **אתגרי תעסוקת המחר בעקבות שינויים טכנולוגיים בשוק:** כ-190,000 מועסקים נמצאים במשרות בסיכון גבוה או בינוני להיעלמות/שינוי בעקבות התפתחויות טכנולוגיות. 80% מהגברים הערבים המועסקים (כ-55,000 איש), וכשליש מהנשים החרדיות המועסקות (כ-10,000 נשים), מועסקים במקצועות אלו.
- **אחוז שרידות העסקים הגבוה בישראל:** 57% מהעסקים בתחומי ההיי-טק שנולדו בשנת 2013 הצליחו לשרוד במשך חמש שנים, לעומת 51% בישראל, 48% בתל אביב ו-55% בחיפה.

תיירות

- **לראשונה, ירושלים עקפה את אילת במספר חדרי מלון (11,100) והיא המובילה בכל הארץ.**
- **נמשכת מגמת העלייה במספר התיירים במלונות תיירות בירושלים:** 1.26 מיליון תיירים לנו במלונות תיירות בירושלים וצרכו 4.17 מיליון לינות.

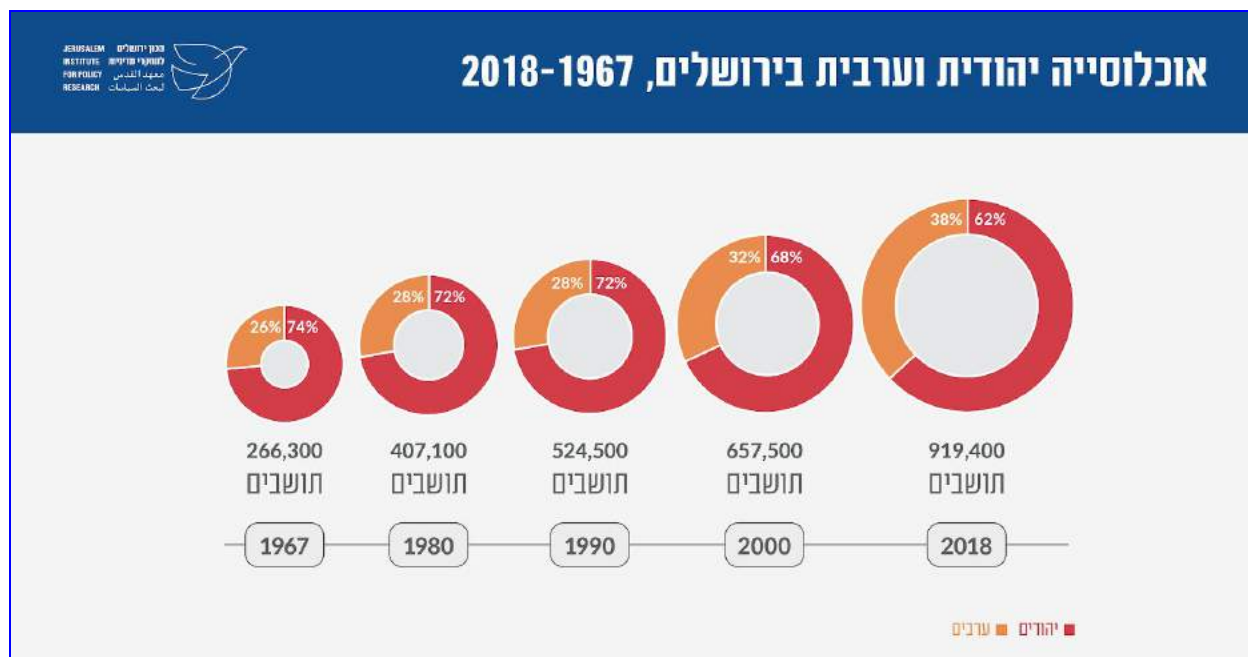
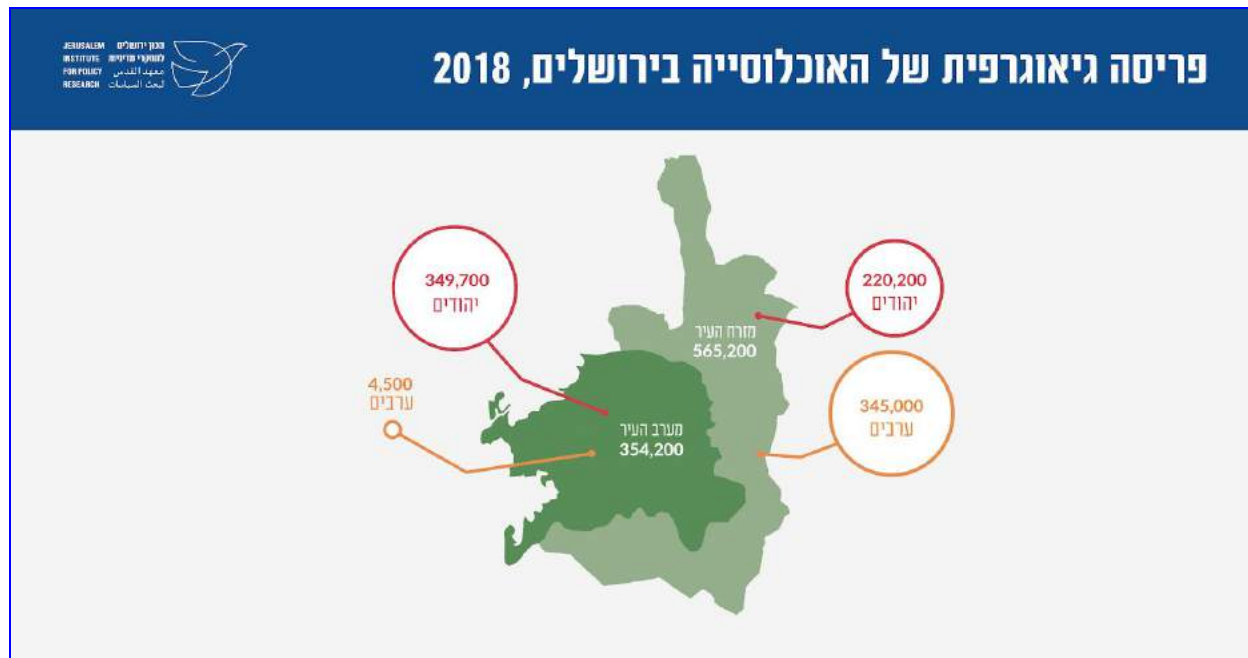

בנייה

- מחירי דיור: ירושלים במקום השני במחיר הדירות החדשות בערים מעל 100,000 תושבים (אחרי תל אביב), ובמקום השלישי במחיר הדירות יד שניה (אחרי תל אביב וכפר סבא).
- בשנת 2019 החלה בירושלים בנייתן של 2,500 דירות. מספר הדירות שהחלה בנייתן בשנה זו נמוך בהשוואה לשנת 2018, שבה החלה בנייתן של 2,900 דירות.
- בשנת 2019 הסתיימה בירושלים בנייתן של 2,700 דירות. מספר זה גבוה בהשוואה לשנת 2018, שבה הסתיימה בנייתן של 2,200 דירות, אך נמוך בהשוואה לשנים 2016-2017, שבהן הסתיימה בנייתן של 3,100-3,900 דירות.

*נספח אינופוגרפיקות נוספות בעמוד הבא

נספח א' - אינפוגרפיקות נוספות

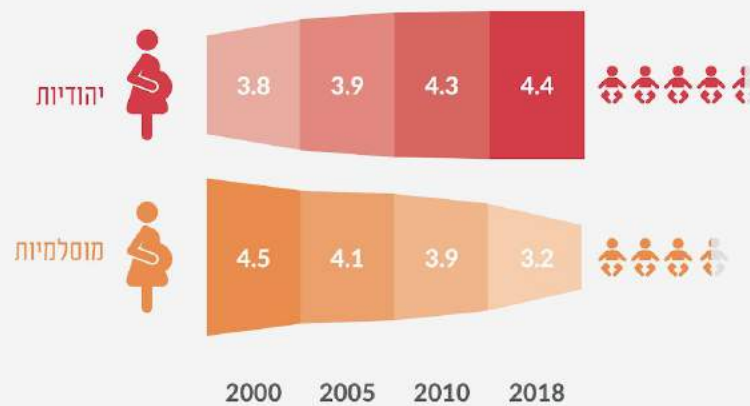

אופי הזהות הדתית של האוכלוסייה היהודית* בישראל ובערים הגדולות, 2016-2018 (ממוצע)

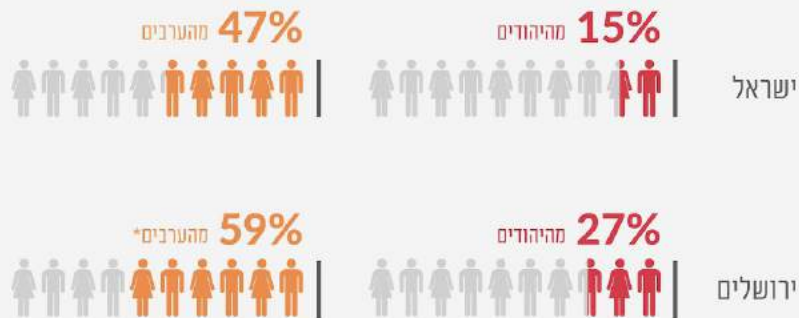

שיעור פיריון של נשים בירושלים, 2000-2018

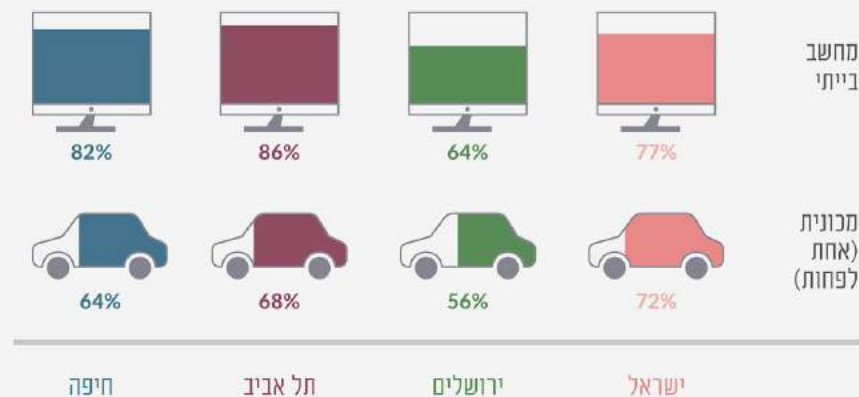

תחולת העוני* בישראל וירושלים, 2018

* אחוז נפשות מתחת לקו העוני

בעלות על מחשב ביתי ומכונית פרטית (אחת לפחות) בחיפה, תל אביב, ירושלים, בישראל, 2018

מחירי דירות* בישראל, בירושלים, בתל אביב ובחיפה, 2019, 2013

